

european network on
debt and development

RE:COMMON

De ce este necesară publicarea
raportării defalcate pe țări (CBCR)

Q&A - Întrebări și răspunsuri

CUPRINS

INTRODUCERE	2
1. ESTE IMPORTANTĂ MĂSURA NUMAI PENTRU TRANSPARENȚA FISCALĂ?	3
1. MĂSURA ESTE RELEVANTĂ DOAR PENTRU ADMINISTRAȚIILE FISCALE?	4
2. VOR SUPORTA ÎNTREPRINDERILE TRANSNAȚIONALE O SARCINĂ NEJUSTIFICATĂ A COSTURILOR?	6
3. VOR FI DEZVĂLUIȚE SECRETE COMERCIALE?	7
4. VOR DEVENI ÎNTREPRINDERILE TRANSNAȚIONALE MAI PUȚIN COMPETITIVE?	8
5. SUNT COMPANIILE TRANSNAȚIONALE PREA COMPLEXE PENTRU PUBLICAREA RAPORTĂRII DEFALCATE PE ȚĂRI?	9
6. VOLUMUL CRESCUT DE INFORMAȚII VA CREA CONFUZIE ȘI INSTABILITATE?	9
7. POATE UNIUNEA EUROPEANĂ SĂ MEARGĂ MAI DEPARTE DECÂT OECD?	11
8. NE PUTEM BAZA PE SCHIMBUL DE INFORMAȚII INTERGUVERNAMENTAL?	12
9. A DECLARAT SUA ACEASTĂ MĂSURĂ NECONSTITUȚIONALĂ?	14

INTRODUCERE

Planificarea fiscală abuzivă de către întreprinderile transnaționale este o problemă globală. O mare parte a comerțului transfrontalier se realizează între părți afiliate din companii multinaționale și aproape 1/3 din stocurile de investiții corporative globale trece prin *hub-uri*¹ de investiții *offshore*. Acest tip de comerț este susceptibil exploatarei abuzive a lacunelor și decalajelor din legislația fiscală internă și internațională, care permit transferul artificial de profit dintr-o țară în alta, cu scopul reducerii taxelor pe profit.

Lipsa transparenței face ca acest tip de planificare fiscală să fie greu de cuantificat. Creșterea nivelului de transparență referitoare la felul în care companiile transnaționale raportează și publică conturile ar contribui la combaterea evaziunii fiscale cu un cost foarte scăzut.

În ciuda publicării conturilor ca entități unificate, întreprinderile transnaționale nu sunt taxate în această manieră. Fiecare companie din cadrul întreprinderii transnaționale este taxată individual, ceea ce face dificil să se stabilească o imagine de ansamblu a ceea ce se întâmplă în cadrul grupului de companii pentru scopuri fiscale. Această problemă nu ar exista dacă raportarea s-ar realiza în funcție de fiecare țară.

În prezent, Parlamentul European are în dezbateră o propunere de Directivă privind drepturile acționarilor care ar introduce obligativitatea raportării defalcate pe țări (*Country by country reporting* – CBCR) pentru instituțiile financiare mari până la întreprinderile transnaționale din toate sectoarele. Această măsură ar impune societăților care se încadrează criteriilor să raporteze anual și pe bază consolidată cu privire la următoarele elemente: 1. Numele și natura activității în fiecare jurisdicție în care își desfășoară activitatea. 2. Cifra de afaceri. 3. Profitul sau pierderile entității înaintea achitării cheltuielilor de impozitare. 4. Impozitul pe profit sau pierdere. 5. Numărul angajaților și 6. Subvențiile publice primite. Comisia pentru afaceri juridice deja a aprobat măsura. În luna iunie a anului curent se va vota în plen.

În cazul în care va fi adoptată, măsura ar consolida eforturile depuse de autoritățile fiscale, investitori, jurnaliști și cetățenii implicați din toată lumea pentru evaluarea mai corectă a riscurilor legate de plata impozitelor, fluxurile comerciale mondiale, guvernanta corporativă și chiar practicile corupte ale întreprinderilor transnaționale. Cu toate acestea, dezbateră politică pe această chestiune a scos la iveală faptul că mai mulți parlamentari europeni și alți *stakeholder*-i au o serie de întrebări nerezolvate, iar în continuarea acestui document vom adresa câteva dintre ele.

¹ <http://investmentpolicyhub.unctad.org/Upload/Documents/FDI%2C%20Tax%20and%20Development.pdf>

1. ESTE IMPORTANTĂ MĂSURA NUMAI PENTRU TRANSPARENȚA FISCALĂ?

Răspuns succint: Nu, informațiile pe care întreprinderile mari, transnaționale sunt solicitate să le producă reprezintă minimul pentru a se putea efectua o evaluare semnificativă a riscurilor în ceea ce privește contribuțiile fiscale datorate în diferitele jurisdicții de funcționare. Cu toate acestea există o serie de beneficii adiacente.

Răspuns detaliat: Raportarea defalcată pe țări (CBCR) făcută în mod public ar servi unui număr de funcții dincolo de a fi un identificator de risc pentru evaziunea fiscală.

În primul rând, ar produce date transparente care ar fi utile în evaluarea impactului politicilor fiscale ale guvernelor. Prin analiza performanțelor companiilor de-a lungul timpului, am fi într-o situație mai favorabilă pentru analizarea eficienței politicilor guvernamentale, legat de fiscalitate dar și în alte domenii. Cu toate că anumite date guvernamentale ar putea fi folosite în astfel de analize, numai analizând datele companiilor de-a lungul timpului putem vedea cu adevărat când s-au făcut alegerile pentru investiții, cesionare, etc. și cum deciziile guvernamentale afectează activitatea companiilor. Consecința ar trebui să conștientizăm în politici publice cu un grad mai mare de eficiență, precum și o societate civilă mai informată.

Transparența totală a raportărilor defalcate pe țări ar putea, de asemenea, să reprezinte un factor important pentru creșterea responsabilizării guvernelor. Crearea transparenței în legătură cu toate plățile fiscale ale întreprinderilor transnaționale (nu doar pentru impozitul pe venit) ar permite cetățenilor să verifice dacă guvernele lor administrează responsabil fondurile pe care le primesc de la companii. Această informație are relevanță în mod particular în țările în care deturnarea de fonduri publice este o problemă majoră. Publicarea rapoartelor defalcate pe țări poate sensibiliza opinia publică în legătură cu riscul de corupție prin demascarea oricăror aranjamente între companii și guverne. Inițiativa pentru transparență în industriile extractive (EITI) a demonstrat în mod clar nevoia și utilitatea unor astfel de informații în sectorul extractiv, și nu pare să existe motive pentru care în alte sectoare situația să fie diferită.

Rapoartele defalcate pe țări pot conține inclusiv necesitatea ca întreprinderile transnaționale să publice nivelul de subvenții publice pe care le primesc - cum este cazul în prezent în UE pentru marile companiile care extrag resurse și pentru instituțiile financiare. Obiectivul constă în oferirea informațiilor necesare către cetățeni pentru dezbateri echilibrate cu privire la contribuțiile întreprinderilor transnaționale și pentru restabilirea încrederii publicului pentru faptul că există suficientă transparență în urma fondurilor masive acordate salvării băncilor de la criza financiară, care au dus la măsuri zdrobitoare de austeritate pentru lucrători, șomeri, pensionari și alegători.

Obligațiile instituite în rapoartele defalcate pe țări, în prezent, acoperă un minimum necesar de date pentru evaluarea plății impozitelor de către companii. Dacă lipsește până și un singur element, scopul complet al activităților companiei poate fi ușor deturnat. Preocuparea principală

ar trebui să fie asigurarea faptului că toate informațiile necesare pentru a crea imaginea de ansamblu sunt publicate. Dezvăluirea unui număr mai mic de informații decât minimumul de cerințe specificate în rapoartele defalcate pe țări nu vor avea efectul scontat.

RECENTUL SCANDAL LUXLEAKS A DEMONSTRAT, ÎNCĂ O DATĂ, LIPSA DE TOLERANȚĂ DIN PARTEA PUBLICULUI PENTRU EVAZIUNEA FISCALĂ AGRESIVĂ A ÎNTREPRINDERILOR TRANȘNAȚIONALE. PUBLICAREA RAPOARTELORE DEFALCATE PE ȚĂRI AR ÎNSEMNA CĂ ÎNTREPRINDERILE ACESTEA ÎȘI VOR PUTEA APĂRA PUBLIC PRACTICA DE PLANIFICARE FISCALĂ. DACĂ ACCESUL LA ACESTE INFORMAȚII ESTE PERMIS NUMAI ADMINISTRAȚIILOR FISCALE, ÎNTREPRINDERILE VOR TREBUI SĂ JUSTIFICE DOAR SCHEMELE EVIDENTE. ÎN MOD CERT, CONTROLUL PUBLIC ARE UN EFECT PUTERNIC DESCURAJANT PENTRU ANGRENAREA ÎN ACTIVITĂȚI DE EVAZIUNE FISCALĂ.

2. MĂSURA ESTE RELEVANTĂ DOAR PENTRU ADMINISTRAȚIILE FISCALE?

Răspuns succint: Nu. Rapoartele defalcate pe țări servesc mai multor funcții, motiv pentru care nu ar trebui să fie puse numai în mâinile administrațiilor fiscale. Cu atât mai mult, publicarea acestor rapoarte este cel mai probabil benefică din punct de vedere al costului atât pentru companiile transnaționale cât și pentru administrațiile fiscale.

Răspuns detaliat: Rapoartele defalcate pe țări (CBCR) vor asigura autorităților fiscale un set de date globale și nu doar naționale, prin care vor putea face comparații între comportamentele companiilor în funcție de jurisdicțiile în care se află.

În timp ce administrațiile fiscale au adesea personal foarte competent atunci când vine vorba de evaluarea plăților fiscale ale întreprinderilor transnaționale, numărul de personal este totuși limitat. De exemplu, conform Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD) autoritatea fiscală irlandeză are 201 de angajați pentru birourile dedicate Marilor Contribuabili, care acoperă mai mult de 12.000 de companii, atât naționale cât și internaționale². Dintre aceste companii, aproape 1.000 sunt întreprinderi transnaționale străine³. Chiar și cu cel mai performant sistem de proceduri, este improbabil ca 201 de angajați să poată fi în măsură să examineze în mod eficient și să asigure exactitatea declarațiilor fiscale ale acestor companii.

² <http://www.oecd.org/site/ctpfta/taxadministrationdatabase.htm> - Marii plătitori de taxe în Irlanda se referă la companii cu o cifră de afaceri care depășește 162 de milioane de euro sau taxe și impozite plătite care depășesc 16 milioane de euro.

³ <http://connectireland.com/reasons.aspx>

Prin publicarea rapoartelor defalcate pe țări, companiile vor publica, îndosaria și înregistra locația informațiilor în registrul electronic online⁴, mai degrabă decât trimiterea datelor în mod privat către contacte individuale ale autorităților fiscale din fiecare țară în care operează întreprinderea (sau trimiterea lor către o autoritatea centralizată care să trimită la rândul ei informația către autoritățile relevante). Această măsură cu siguranță ar reduce costurile pentru fiecare întreprindere transnațională în ceea ce privește timpul alocat de către angajați⁵. Un sondaj recent (2014) realizat de PWC printre lideri din mediul privat a relevat faptul că 59% dintre aceștia sunt în favoarea publicării⁶, sugerând că există o preocupare limitată cu privire la costurile suplimentare de eficiență a afacerilor⁷.

Rapoartele defalcate pe țări ar reduce și resursele și timpul pe care autoritățile fiscale l-ar aloca (având rolul de a transmite informații) permițând o căutare simplă a datelor, instantaneu prin intermediul registrului, mai degrabă decât de a trebui să înregistreze și să compileze seturi diferite de fișiere trimise de diverse întreprinderi transnaționale și alte autorități fiscale.

Publicarea acestor rapoarte ar asigura faptul că mai multe persoane, din diferite grupuri interesate, ar contribui la verificarea datelor depuse de companii și ar semnaliza orice indicatori de risc către autoritățile fiscale corespunzătoare. Acest avantaj ar fi simțit cel mai acut în țările care au o capacitate slabă în administrațiile fiscale, inclusiv în țările în curs de dezvoltare.

Pe lângă avantajul de a avea „mai mulți ochi” care analizează informațiile, publicarea rapoartelor defalcate pe țări (CBCR) ar avea și un puternic efect de descurajare. Administrațiile fiscale pot demara acțiuni împotriva întreprinderilor transnaționale dacă suspectează că nu și-a îndeplinit obligațiile fiscale dar, datorită faptului că un caz împotriva unei întreprinderi transnaționale poate fi lung și de o complexitate mare, administrațiile fiscale preferă să demareze cazuri pe care le consideră foarte probabil simplu de câștigat.

Un studiu recent realizat în Marea Britanie a demonstrat că furia cetățenilor este egală în ceea ce privește fraudă și evaziunea fiscală, 59% dintre respondenți admitând că orice formă de evitare a plății impozitelor este moralmente condamnată⁸. Provocarea pentru administrațiile fiscale este reprezentată de zona gri dintre evaziunea fiscală ilegală și evitarea impozitării cvasi-legală. Aceste cazuri sunt mai dificil de urmărit, dar nu mai puțin relevante, iar publicarea rapoartelor defalcate pe țări ar genera mai multă transparență regimurilor de impozitare pe teritoriul UE.

CONSORȚIUL INTERNAȚIONAL AL JURNALIȘTILOR DE INVESTIGAȚIE (ICIJ), ALĂTURI DE ORGANIZAȚII INTERNAȚIONALE DE MEDIA, DE LA LE MONDE ȘI THE INDIAN EXPRESS, PÂNĂ LA BCC ȘI CBS AU LANSAT PUBLICULUI O SERIE DE DOCUMENTE APARTINÂND HSBC SWISS BANK, DATÂND DIN ANII 2005-2007.

⁴ Ca un exemplu, IATI folosește platforma CKAN pentru donatori pentru publicarea datelor lor, care este, de asemenea, utilizată și de guvernul britanic pentru datele sale de pe site-ul gov.uk, printre alții.

⁵ http://www.copenhagenconsensus.com/sites/default/files/iff_assessment_-_cobham_0.pdf, p. 25.

⁶ <http://andrewgoodallcta.com/2014/04/24/is-pwcs-survey-a-turning-point-in-the-tax-transparency-debate/>

⁷ http://www.copenhagenconsensus.com/sites/default/files/iff_assessment_-_cobham_0.pdf, p. 25.

⁸ <http://economia.icaew.com/news/march-2015/majority-says-unacceptable-to-avoid-tax>

DATELE „SWISSLEAKS” FURNIZATE ÎN MOD PRIVAT GUVERNELOR (ÎN MARE PARTE EUROPENE) ÎN JURUL ANULUI 2010 AU REPREZENTAT UN EȘEC, DIN MAI MULTE PUNCTE DE VEDERE, ÎN A PRODUCERE RĂSPUNSURI SISTEMICE PENTRU O FISCALITATE RESPONSABILĂ ȘI EFICIENTĂ. DUPĂ PRIMIREA A PESTE 1000 DE CAZURI ÎN 2010, MAREA BRITANIE A ÎNTREPRINS O SINGURĂ URMĂRIRE PENALĂ.

3. VOR SUPORTA ÎNTREPRINDERILE TRANSNAȚIONALE O SARCINĂ NEJUSTIFICATĂ A COSTURILOR?

Răspuns succint: Nu. Costurile prefigurate publicării rapoartelor defalcate pe țări sunt neglijabile.

Răspuns elaborat: Este inevitabilă nevoia de a angaja costuri modeste din partea întreprinderilor transnaționale în elaborarea rapoartelor defalcate pe țări, însă acestea nu trebuie exagerate.

Her Majesty's Revenues & Customs (HMRC) din Regatul Unit a realizat o evaluare a costurilor pentru punerea în aplicare de către întreprinderi a rapoartelor și a descoperit următoarele: „costurile unice sunt estimate ca neglijabile, cu costurile anuale ale companiilor afectate cu 0,2 milioane de lire sterline⁹”. Acestea nu sunt costuri semnificative pentru majoritatea întreprinderilor transnaționale și calificate ca ne semnificative în comparație cu probabilele beneficii ale creșterii transparenței.

Costurile scăzute reflectă realitatea că orice director financiar competent al unei companii transnaționale ar trebui deja să fie în posesia informațiilor necesare publicării rapoartelor defalcate pe țări. Este de neconceput ca un director financiar, și prin urmare compania pentru care lucrează, să cunoască vânzările (atât sursa cât și destinația), efectivul de personal și costurile, profitul, dispozițiile fiscale și impozitul plătit, activele utilizate și tranzacțiile intra-grup din state.

Deținerea și compilarea acestui tip de informație este esențială directorilor financiari pentru îndeplinirea atribuțiilor pe care le au în cadrul companiilor și, foarte important, pentru a se asigura că toate registrele și evidențele necesare sunt disponibile pentru companie. Pentru a se asigura că obligațiile fiscale sunt susceptibile de a fi înregistrate în mod echitabil, în orice moment, lucru care ar trebui să fie o necesitate pentru toate cererile statutare ale sistemului de control intern (exemplu: Actul *Sabanes-Oxley* din SUA). Orice cost adițional ar

⁹ https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/385161/TIIN_2150.pdf

trebui să fie produs de pregătirea informațiilor pentru a fi prezentate, lucru improbabil de a solicita un efort financiar semnificativ pentru întreprinderile transnaționale¹⁰.

4. VOR FI DEZVĂLUIE SECRETE COMERCIALE?

Răspuns succint: Nu. Dezvăluirile publice vor echilibra condițiile concurențiale și vor descuraja concurența fiscală nesănătoasă fără a dezvălui secrete comerciale.

Răspuns detaliat: În timp ce ar putea afecta capacitatea unei companii de a surclasa altele, planificarea fiscală ar putea fi considerată un secret comercial doar dacă impozitarea este considerată un cost de afaceri și, în consecință, un joc cinstit de a concura pentru reducerea lui. Cu toate acestea, taxele nu reprezintă un cost de afaceri și nu ar trebui să fie văzute ca un parametru de concurență. Conform *Tax Justice Network*:

„Una dintre punctele forte ale capitalismului de piață și al concurenței de piață este că pune presiune pe directori pentru a inova și îmbunătăți eficiența producției, inclusiv prin reducerea costurilor și îmbunătățirea calității bunurilor sau serviciilor pe care le produc. Dar impozitarea este complet diferită: este vorba despre rentabilitatea generală, nu despre costurile de producție. O companie care apelează la porțițe fiscale poate fi capabilă să se folosească de ele pentru a scădea prețurile și pentru a fura startul în fața concurenților săi – dar în cadrul procesului nu a realizat nimic pentru a îmbunătăți eficiența sau calitatea a ceea ce produce. Compania a redus factura sa fiscală, dar economia în ansamblu nu a văzut niciun câștig net în eficiență sau productivitate. Compania are mai mult profit, dar care este compensat de ceea ce țara pierde în termeni de mai puține cadre didactice sau altele”¹¹.

Concurența pe bază de planificare fiscală denaturează funcționarea pieței și dă naștere structurilor de afaceri complexe și opace. Publicarea rapoartelor defalcate ar re poziționa concurența în centrul efortului de a livra cel mai bun produs la cel mai bun preț, mai degrabă decât competiția pentru a angaja cât mai mulți planificatori fiscali și pentru a elabora structuri cât mai complexe de companii fantomă. De altfel, descurajarea evaziunii fiscale și a fraudei sunt unele dintre principalele argumente pentru publicarea rapoartelor defalcate pe țări.

Întreprinderile care funcționează într-o singură țară deja dezvăluie informații similare cu ceea ce este inclus în formatul rapoartelor acestora (CBCR). Acest lucru indică faptul că tipul de informație nu este sensibilă, iar publicarea rapoartelor defalcate pe țări va echilibra condițiile concurențiale în ceea ce privește cerințele de raportare pentru întreprinderi transnaționale și cele pur naționale.

Cu toate acestea, raportarea financiară de către companiile mari pentru fiecare țară în particular este posibil să dezvăluie cele mai agresive tipuri de tehnică de planificare fiscală pe care

¹⁰ <http://www.oecd.org/ctp/transfer-pricing/volume1.pdf>, p.168.

¹¹ <http://taxjustice.blogspot.be/2007/11/is-tax-cost.html>

întreprinderile transnaționale le utilizează pentru a reduce datoriile fiscale. Aceste structuri ar putea să devină prea riscante pentru a fi folosite de către companii în eventualitatea în care devin publice. Pentru acele companii multinaționale care și-au bazat succesul afacerii pe planificare fiscală agresivă, mai mult decât pe produsele și costurile reduse, publicarea rapoartelor defalcate ar putea să le afecteze modelele de afaceri.

5. VOR DEVENI ÎNTREPRINDERILE TRANSNAȚIONALE MAI PUȚIN COMPETITIVE?

Răspuns succint: Nu. Din contră, publicarea rapoartelor defalcate pe țări va crește concurența pe piață.

Răspuns detaliat: Întreprinderile transnaționale dețin un avantaj față de cele strict naționale. Acesta nu este un avantaj concurențial, ci unul artificial. Publicarea rapoartelor defalcate vor ajuta la echilibrarea condițiilor concurențiale dintre companiile transnaționale și cele naționale, care sunt deseori deja obligate să pună la dispoziția publicului tipul de informații necesare pentru rapoartele defalcate (CBCR). Astfel, companiile mici și mijlocii se regăsesc într-o poziție mai favorabilă pentru a concura.

În urma unei analize atente considerăm că niciun aspect al rapoartelor defalcate pe țări (CBCR) pentru companiile mari nu poate fi considerat ca o dezvăluire a unui secret comercial, astfel încât publicarea acestora nu va pune companiile europene transnaționale într-o poziție inferioară față de competitorii non-UE. Din moment ce costurile pentru elaborarea rapoartelor sunt neglijabile, ele nici nu produc vreun efect semnificativ asupra structurii costurilor unei companii. Din acest punct de vedere este evident că publicarea rapoartelor defalcate pe țări (CBCR) nu va afecta capacitatea întreprinderilor transnaționale europene să rămână competitive.

Acest punct de vedere este susținut de rezultatele evaluării impactului realizate de Comisia Europeană privind raportarea publică defalcată pe țări pentru marile instituții financiare care cad sub incidența Directivei privind cerințele de capital. Într-adevăr, chiar evidențiază efecte economice pozitive, afirmând că a face publică raportarea defalcată pe țări „*nu este de așteptat să aibă un impact economic negativ semnificativ, în special în ceea ce privește competitivitatea, investițiile, disponibilitatea creditelor sau stabilitatea sistemului financiar. Dimpotrivă, se pare că ar putea exista un impact pozitiv limitat*”¹². Efectele pozitive pe care publicarea raportării defalcate pe țări le poate aduce unei companii europene pot include atragerea mai multor investiții, din moment ce profilul de risc al companiei ar scădea odată cu dezvăluirea mai multor informații în comparație cu competitorii care nu sunt urmează aceeași practică de raportare.

¹² [http://ec.europa.eu/internal_market/company/docs/modern/141030-country by country-cr-d-report_en.pdf](http://ec.europa.eu/internal_market/company/docs/modern/141030-country%20by%20country-cr-d-report_en.pdf)

6. SUNT COMPANIILE TRANSNAȚIONALE PEA COMPLEXE PENTRU PUBLICAREA RAPORTĂRII DEFALCATE PE ȚĂRI?

Răspunsul scurt: Nu, cele mai multe companii transnaționale vor începe să raporteze defalcat pe țări indiferent de legislația UE. Întrebările sunt: când anume vor începe și dacă informațiile rezultate vor fi pe deplin utilizate?

Răspunsul detaliat: Multe companii transnaționale vor începe să raporteze defalcat pe țări cu mult înainte, ca parte a cerințelor OECD care vor fi cel mai probabil susținute de către țările G20. Acest lucru înseamnă că firmele vor colecta și raporta informații administrațiilor fiscale, astfel încât publicarea informațiilor ar trebui să fie destul de directă. Anumite companii au început deja procesul de raportare publică ca răspuns al cerinței tot mai presante a cetățenilor, a clienților și a altor părți interesate, privind desfășurarea afacerilor în mod deschis și transparent.

În ultimii ani, anumite sectoare ale economiei au început deja să facă publice rapoarte defalcate pe țări. Ca rezultat a Directivei europene IV privind cerințele de capital și a Directivelor privind contabilitatea și transparența, marile instituții financiare (băncile) și companiile din industria extractivă sunt obligate să prezinte o sinteză anuală a operațiilor lor, specificate per jurisdicție. Deși cerințele de raportare sunt diferite în aceste două sectoare, cerințele de raportare existente dovedesc faptul că se poate lucra cu aceste standarde și că pot fi benefice.

În cele din urmă, gradul înalt de complexitate din anumite companii transnaționale este în anumite cazuri rezultatul strategiilor agresive ale companiilor pentru a-și reduce obligațiile fiscale. Stabilirea și menținerea acestor structuri complexe consumă multe resurse și creează costuri adiționale în aria contabilității, legislației și consultanței. Este probabil ca publicarea raportării defalcate pe țări să descurajeze firmele să dezvolte structuri de grup mult prea complicate¹³.

7. VOLUMUL CRESCUT DE INFORMAȚII VA CREA CONFUZIE ȘI INSTABILITATE?

Răspunsul succint: Nu, lipsa de informații actuală este o sursă de confuzie și adesea duce la instabilitate prin dezvăluirea bruscă a unor pachete mari de date prin scurgeri de informații.

¹³ BEPS Monitoring Group, <https://bepsmonitoringgroup.files.wordpress.com/2014/03/bmg-cbc-response1.pdf>, p.9

Răspunsul detaliat: Publicarea rapoartelor defalcate pe țări creează o bază pentru o mai bună înțelegere a companiilor transnaționale. Totodată creează o cale pentru evitarea controverselor și a neînțelegerilor rezultate din informații incomplete. Indiferent dacă informațiile financiare sunt făcute publice sau nu, dezbaterile privind plata impozitelor de către companiile transnaționale va continua în viitor. Transparența sporită poate fi chiar benefică pentru companii în evitarea neînțelegerilor și a speculațiilor.

Accesul parțial la informații – spre exemplu în legătură cu prezența unei companii într-o jurisdicție fără taxe sau cu taxe foarte mici – poate crea confuzie și poate atrage acuzații privind evitarea taxelor și impozitelor, dacă nu sunt luate în considerare alte aspecte, precum profitabilitatea companiei, creditele fiscale, costurile și alți factori relevanți pentru evaluarea bazei de impozitare.

Un sondaj realizat recent de KPMG în rândul directorilor executivi arată că profilul fiscal a 25% dintre companiile incluse în sondaj făcuseră obiectul reportajelor de presă în ultimele 12 luni. Pentru cele mai mari companii (cu venituri de peste 10 miliarde de dolari), cifrele cresc la 40%¹⁴. În prezent, dezbaterile privind răspunderea fiscală a corporațiilor și a plății, respectiv evitării taxelor și impozitelor se bazează adesea pe speculații și presupuneri. Așadar nu sunt nici în interesul companiilor nici a publicului larg.

Deși raportarea defalcată pe țări este un proces tehnic, valoarea sa constă în furnizarea de date care pot contribui la dezbateri bine informate. Acest lucru nu se aplică numai în cazul politicianilor, jurnaliștilor și grupurilor de cetățeni, ci și în cazul investitorilor și acționarilor. Având acces la mai multe informații și la un profil de risc mai bun, investitorii vor fi mai bine pregătiți pentru a face investiții informate, pentru a evita ieșiri și intrări de capital dezechilibrate pe fond de panică, generate de scandaluri și lipsă de transparență. Facilitând această transparență și managementul riscului, publicarea rapoartelor defalcate pe țări poate ajuta la creșterea investițiilor, a investițiilor străine directe și a dezvoltării economice¹⁵.

Trebuie amintit că firmele transnaționale furnizează deja rapoarte publice cu informații foarte tehnice despre conturile lor. Spre exemplu, raportul anual pe 2013 al companiei Royal Dutch Shell, accesibil la liber pe internet, are 200 de pagini, dintre care raportarea financiară se întinde pe 70 de pagini¹⁶. Nimeni nu spune că Shell nu ar trebui să publice 70 de pagini de rapoarte financiare pentru că ar putea crea confuzie în rândul publicului.

Pe scurt, argumentul că publicarea rapoartelor defalcate pe țări va crea confuzie în jurul cetățenilor este nesincer și totodată insinuează că raportarea corporativă existentă în prezent ar fi simplă. Rapoartele sunt deja complexe. Raportarea publică defalcată pe țări nu ar schimba faptul că firmele transnaționale furnizează rapoarte complexe sau nu, ci ar asigura prezentarea unui tablou al operațiilor companiei, fidel realității.

¹⁴ <http://www.kpmg-institutes.com/content/dam/kpmg/taxwatch/pdf/2014/kpmg-tax-transparency-survey-report-2014.pdf>

¹⁵ Richard Murphy, <http://www.taxresearch.org.uk/Documents/CBC2012.pdf>, p.4.

¹⁶ http://reports.shell.com/annual-report/2013/servicepages/downloads/files/entire_shell_ar13.pdf

UNUL DINTRE CEI MAI MARI FURNIZORI DE REȚELE DE TELEFONIE MOBILĂ DIN DANEMARCA A FOST ACUZAT RECENT DE EVITAREA RESPONSABILITĂȚILOR FISCALE PRIN INTERMEDIUL UNEI FILIALE DIN LUXEMBURG. UN ZIAR DANEZ DE RENAME RELATA CĂ FIRMA NU PLĂTEA IMPOZIT PE VENIT DEȘI FĂCUSE UN PROFIT DE APROXIMATIV 200 DE MILIOANE DE DOLARI PE O PERIOADĂ DE CINCI ANI. PUBLICAȚIA SPECULA CĂ PROFITUL AR FI PUTUT FI TRANSFERAT ÎN LUXEMBURG.

ÎN URMA ACESTOR ACUZAȚII, COMPANIA A DEZVĂLUIT CĂ LIPSA PLĂȚII IMPOZITELOR ERA DE FAPT REZULTATUL UNUI CREDIT FISCAL DINTR-O INVESTIȚIE DE AMPLOARE, FĂCUTĂ LA ÎNCEPUTUL ANILOR 2000 ÎN INFRASTRUCTURA DE TELEFONIE. ASTFEL PROFITUL COMPANIEI NU ERA ÎNCĂ IMPOZITABIL DIN PUNCT DE VEDERE LEGAL. CU TOATE ACESTE, IMAGINEA COMPANIEI A AVUT DE SUFERIT, ȘTIREA AJUNGÂND PE CANALELE DE ȘTIRI NAȚIONALE ȘI PE MAJORITATEA PLATFORMELOR MEDIA. ACEST LUCRU A DUS LA O CAMPANIE DE BOICOTARE A FIRMEI DIN PARTEA CONSUMATORILOR. UN ANALIST ESTIMEAZĂ PIERDERILE ÎNREGISTRATE DE COMPANIE LA 400.000 EURO. DACĂ FIRMA DE TELEFONIE MOBILĂ AR FI PUBLICAT RAPOARTE DEFALCATE PE ȚĂRI, NEÎNȚELEGEREA AR FI PUTUT FI EVITATĂ, IAR POVESTEA AR FI FOST CEL MAI PROBABIL RESPINSĂ DE EDITORII DE ȘTIRI.

8. POATE UNIUNEA EUROPEANĂ SĂ MEARGĂ MAI DEPARTE DECÂT OECD?

Răspunsul succint: Da, recomandările OECD sunt niște linii orientative cu caracter voluntar, iar Uniunea a mers deja dincolo de recomandările OECD în domeniul fiscalității.

Răspunsul detaliat: În 2015, OECD aduce ultimele retușuri reformei sale privind fiscalitatea internațională prin proiectul privind eroziunea bazei de impozitare și a transferului profiturilor (*Base Erosion and Profit Shift - BEPS*). Recomandările OECD sunt neobligatorii, voluntare și includ raportarea defalcată pe țări de către companiile transnaționale. OECD consideră că administrația fiscală este principala entitate care utilizează aceste informații, nu politicienii, academicienii, media sau publicul larg.

Cum planurile OECD sunt voluntare, nu există motive pentru ca UE să nu poată merge dincolo de propunerile BEPS. Comisia Europeană a recunoscut acest lucru în pachetul pentru transparență fiscală din martie 2015. Cerințele stabilite de acest pachet cu privire la transparența în schimbul de decizii fiscale sunt mai ambițioase decât recomandările BEPS.

Comisia a consemnat în acel moment că BEPS a contribuit la progres, dar „sunt necesare măsuri adiționale”¹⁷.

De fapt, în ceea ce privește raportarea defalcată pe țări, UE a adoptat deja în unele cazuri reglementări care depășesc cerințele BEPS. Spre exemplu, prin Directiva IV privind cerințele de capital raportarea defalcată pe țări este publică pentru sectorul bancar și include raportarea pentru un set mai larg de categorii decât cel propus de BEPS.

De asemenea, pare să existe o susținere puternică în interiorul colegiului comisarilor pentru opțiunea ca Uniunea Europeană să meargă mai departe de cerințele cu caracter voluntar ale OECD. Spre exemplu, Comisarul Moscovici a afirmat că este susține personal divulgarea integrală. Totodată, Parlamentul European a sprijinit în trecut nevoia de a face tranziția către raportarea defalcată pe țări.

9. NE PUTEM BAZA PE SCHIMBUL DE INFORMAȚII INTERGUVERNAMENTAL?

Răspunsul succint: Raportarea publică defalcată pe țări permite o mai bună verificare și ar fi un motiv în plus pentru ca firmele să nu se angajeze în planificare fiscală agresivă.

Răspunsul detaliat: Conform recomandărilor OECD actuale, este suficient ca rapoartele defalcate pe țări să fie trimise țărilor în care se află sediul central al companiilor. O întrebare cheie este cum vor accesa alte țări rapoartele, dacă acestea nu se află în domeniul public. Propunerea OECD este ca schimbul de rapoarte să decurgă prin același sistem prin care decurge și schimbul de informații între administrațiile fiscale la momentul actual. Totuși, această metodă ar putea crea un sistem greoi și inefficient.

OECD dorește ca sistemul pentru schimbul de rapoarte defalcate pe țări să fie unul automat, în care rapoartele primite de unitățile de administrație fiscală să fie schimbate cu celelalte unități de administrație fiscală relevante, fără excepție, la intervale prestabilite. Cu toate acestea, OECD recunoaște că nu există la în prezent cadrul legislativ necesar care să permită funcționarea unui astfel de sistem. Deși există o aspirație din partea OECD privind crearea acestui cadru legislativ, rămâne neclar cum sau când ar urma să se întâmple acest lucru.

Totodată, au existat evoluții importante în schimbul internațional automat privind informațiile financiare și cadrul legislativ corespunzător al OECD. Acordul Multilateral între Autoritățile Competente al organizației a fost promovat de un număr mare de țări care au ales să îl adopte „în avans”. Este neclar dacă există o voință comună între aceste state de a revizui acest standard și de a include prevederi privind schimbul de rapoarte defalcate pe țări. În multe

¹⁷http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/company_tax/transparency/com_2015_136_en.pdf

cazuri, cadrul legislativ inițial nu este încă funcțional. Din moment ce nu putem presupune că depășirea acestor piedici în calea schimbului automat va avea loc în curând și în mod satisfăcător, procesul de a depune informațiile CBCR la autoritățile fiscale va reprezenta foarte probabil o povară atât pentru țara care cere aceste informații cât și pentru cea care trebuie să le ofere.

Mai există și alte piedici importante întâmpinate în solicitarea informațiilor de la autoritățile fiscale: în condițiile acordurilor de schimb de informații, statul care solicită informațiile trebuie să fi identificat un motiv pentru solicitare, spre exemplu trebuie să fi identificat un „risc” privind răspunderea fiscală. Această politică aduce probleme enorme în contextul CBCR: cum scopul principal al CBCR este identificarea potențialelor riscuri, ar fi un paradox să fie necesară prezentarea unui risc identificat pentru accesarea datelor CBCR. Acest lucru ar împiedica transmiterea multor rapoarte defalcate pe țări dintre cele depuse de companii.

În cele din urmă, chiar dacă toate aceste probleme ar fi rezolvate, majoritatea țărilor de pe glob riscă să fie lăsate pe dinafara acestui sistem de schimb de informații. Administrațiile fiscale ale țărilor aflate în dezvoltare au de regulă o capacitate scăzută de a schimba informații cu țările industrializate din OECD în baza unor acorduri reciproce. Astfel încât acestor state nu le este permis în mod normal să devină parteneri în sistemul de schimb de informații. Mai mult, anumite țări precum Elveția și Bahamas au declarat public faptul că, în cazul lor, schimbul de informații se va aplica doar în relație cu marii lor parteneri politici și comerciali, în rândul cărora este puțin probabil să fie incluse țările emergente¹⁸.

Pe de altă parte, dacă raportarea financiară a marilor companii ar fi făcută publică printr-un sistem online, detaliile defalcate pe țări ar putea fi transferate aproape instantaneu – inclusiv între țările în dezvoltare, care sunt în mod particular interesate de aceste detalii – iar formalitățile administrative ar fi reduse la minim.

LUXEMBURG POATE OFERI UN BUN EXEMPLU PENTRU CÂT DE GREOI ȘI INEFICIENT POATE DEVENI UN SISTEM DE TRANSFER DE INFORMAȚII FISCALE. ÎN CEA MAI RECENTĂ EVALUARE A LUXEMBURGULUI, OECD CONSEMNEAZĂ CĂ NUMAI 45% DIN SOLICITĂRILE DE INFORMAȚIILE CĂTRE LUXEMBURG AU PRIMIT RĂSPUNS ÎN DECURS DE 90 DE ZILE, IAR 25% NU PRIMISERĂ ÎNCĂ NICI UN RĂSPUNS DUPĂ 180 DE ZILE. CONFORM ANALIZEI, MULTE ȚĂRI NU AU PRIMIT ACTUALIZĂRI PRIVIND PRELUCRAREA SOLICITĂRILOR LOR, DEȘI AU AȘTEPTAT MULT TIMP. ANALIZA OECD MAI CONSEMNA FAPTUL CĂ ÎN UNELE CAZURI, LUXEMBURG A REFUZAT PUR ȘI SIMPLU SĂ TRANSMITĂ INFORMAȚIILE SOLICITATE, FĂRĂ A COMUNICA O MOTIVAȚIE VALIDĂ.

¹⁸ <http://www.christianaid.org.uk/images/information-for-the-nations.pdf>

10. A DECLARAT SUA ACEASTĂ MĂSURĂ NECONSTITUȚIONALĂ?

Răspunsul scurt: Nu, elementul de raportare defalcată pe țări din Legea Dodd-Frank (Dodd-Frank Act) nu a fost niciodată contestată din considerente constituționale. A fost pusă deoparte din motive procedurale și este de așteptat reintroducerea ei cu o justificare mai solidă.

Răspunsul detaliat: Este vorba despre secțiunea 1504 (transparența plăților în industria extractivă) sau amendamentul Cardin-Lugar la Legea Dodd-Frank din 2010 privind reforma Wall Street și protecția consumatorului. Această prevedere cerea tuturor companiilor de petrol, gaz sau minerit să depună un raport anual la comisia de valori mobiliare și operațiuni bursiere (Securities and Exchange Commission – SEC) din Statele Unite, pentru a-și divulga plățile către guvernele gazdă, făcute în fiecare an, la nivel de țară și la nivel de proiect.

Institutul Petrolier American, Camera Americană de Comerț și alte două asociații comerciale au dat în judecată SEC, pretinzând că ar fi făcut o serie de erori procedurale în promulgarea reglementărilor și pretinzând că Secțiune 1504 ar încălca dreptul la liberă exprimare al companiilor petroliere, garantat prin primul amendament al constituției americane. Tribunalul DC a refuzat să se pronunțe în privința primului amendament al constituției, consemnând că decizia ar putea fi modificată în urma unei analize SEC.

Totuși, tribunalul a decis să „pună deoparte” reglementările SEC pe motive procedurale, astfel încât în prezent, SEC este în curs de a rescrie reglementările. SEC poate scrie aceleași reglementări dacă aduce o justificare mai solidă, după cum cere legea americană numită legea de procedura administrativă¹⁹.

Acest caz nu trebuie confundat cu un alt caz în instanță privind secțiunea 1502 (prevederea privind minereurile din conflicte). Această prevedere cerea companiilor să spună că „nu au legături cu conflictul din Republica Democrată Congo” (*DRC Conflict Free*). În 2014, o Curte de Apel din SUA a anulat prevederea, pretinzând că ar încălca drepturile companiilor garantate de primul amendament al constituției americane.

În momentul de față, Curțile de Apel din SUA reexaminează această decizie și ar putea reinstitui bucata din lege referitoare la conflictul din Republica Democrată Congo. Această reexaminare are loc pe fondul rezultatului unui caz constituțional care conferă guvernului american mai mult spațiu de manevră în a cere companiilor să își eticheteze produsele cu anumite cuvinte. Marea majoritate a cerințelor de raportare privind minereurile din conflicte au fost declarate ca fiind în întregime constituționale. Secțiunea 1502 este în curs de implementare, iar companiile au depus primele rapoarte anul acesta.

¹⁹ http://s127054.gridserver.com/sites/default/files/PWYP_Fact_Sheet_District_Court_Decision_Sept2013.pdf